

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/270
KARAR NO : 1983/710

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim mahkemelerinin elkoyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olan suçlara ait davaların Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.

Sanıklar : Hüseyin Özcan ve arkadaşları

O L A Y : Adana Devlet Güvenlik Mahkemesi C.Savcılığı'nca düzenlenen 19-4-1976 günlü iddianamede sanıkların Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu adı ile anılan gizli örgüt mensubu oldukları ve haklarında kanuni soruşturma yapılırken güvenlik kuvvetlerinin elinden kaçtıkları ve o tarihten bu güne kadar firarda kaldıkları, THKO'nun mevcut Anayasal düzeni silâh yoluyla yıkmayı amaçlayıcı ve illegal faaliyette bulunan Marksist-Leninist-Maonist ideolojiyi Türkiye'de yaymaya çalışan bir örgüt olduğu, bu örgütün kurucusu bulunan Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının güvenlik kuvvetleri tarafından yakalanarak sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanıp hüküm giydikleri, keza 1773 sayılı yasa ile faaliyete geçen Devlet Güvenlik Mahkemelerinin de aynı örgüt mensuplarının eylemlerine el koyarak sanıkların yargılandığı ve çeşitli cezalarla mahkûm ettiği, 1971, 1972, 1973 yıllarında Malatya-Akçadağ-Elbistan yörelerinde faaliyette bulunan ve gerilla eylemlerine hazırlanan İsmet Hüsrevoğlu ve 58 arkadaşı hakkında askeri savcılıkca tahkikat yapıldığı, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'ne dava açıldığı, bu tahkikat sırasında sanıkların firar ettikleri, firari sanıklar muhtelif yerlerde gizlendikten sonra haklarındaki soruşturma dosyasının 1699 sayılı yasa'nın 21.ve 1728 sayılı yasa'nın geçici 2.maddesi uyarınca askeri savcılıkca 1773 sayılı yasa'nın 9/1.maddesi gereğince DGM.savcılığı'na tevdi edildiği, daha sonra bu sanıkların yakalanabildikleri, 1 Nolu Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nin 5-7-1974 günlü, 1974/14 sayılı kararında sanıklara atf edilen cürümlerin ve her birinin sorumluluklarının ayrı ayrı gösterildiği, ayrıca sanıkların üzerlerine atılı suçları ikrar ettikleri, böylece sanıkların 1971, 1972 ve 1973 yıllarında tevali eder biçimde Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının tamamını veya bir kısmını tebdil tağyir ve ilğaya ve bu kanunla teşekkül etmiş Büyük Millet Meclisi'ni iskata veya vazifesini yapmaktan men'e cebren teşebbüs etmek ve bu fiile feran iştirak etmek, ayrıca fesat heyetine maksadını icra için silâh, cephanes, bomba ve buna mümasil öldürücü alet temin etmek suçlarını işledikleri ileri sürülerek eylemlerine uyan TCK.nun 164/1., 146/3.ve 150.maddesine göre cezalandırılmaları istemiyle kamu davası açılmıştır.

DGM.nin kuruluş yasa'sının Anayasa Mahkemesi'nce iptali üzerine, dava dosyası suç yeri itibarıyla Malatya Ağır Ceza Mahkemesi'ne intikal etmiştir.

Malatya Ağır Ceza Mahkemesi: 27-12-1978 gününde, 1976/246, 1978/291 sayı ile atılı suçların, sıkıyönetim ilânını gerektiren yaygın şiddet eylemi niteliğinde bulunduğu, Malatya ilinde sıkıyönetim ilân edildiği ve davaya bakmanın 1402 sayılı yasa'nın 13.maddesine göre sıkıyönetim askeri mahkemesine ait olduğu,

Elâzığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi: 11-11-1980 gününde, 1980/9240 sayı ile; 1402 sayılı yasa'nın 13/a-b.maddesindeki süre ve bağlantı koşulları gör-

çekleşmediğinden, davada mahkemelerinin görevsizliğine,

Gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermişlerdir.

Böylece; her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş ve görev uyumsuzluğunun çözümü için dava dosyası askeri savcılıkca 12-3-1982 günlü, 1979/4015 sayılı yazı ile mahkememiz'e gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve Ergun Argon'un katılmaları ile yaptığı, 26-12-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Suç, sıkıyönetim ilânından üç aydan çok önce 1971-1972-1973 yıllarında Malatya ve çevresinde işlenmiştir.

Atılı suçlar, devletin varlığına yönelik olarak işlendiğinden, MKK.nin 7 sayılı kararı 4.maddesi kapsamında ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Her ne kadar bu suçlar; sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş ve 1402 sayılı yasa'nın 13/a.maddesi kapsamı dışında kalmış ise de; aynı yasa'nın 13/b.maddesindeki bağlantı koşulunu içermektedir.

Zira; dosya içeriğinde sanıklardan kimilerinin Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu mensubu bulunduğu ve bu örgütün amaçları doğrultusunda faaliyet gösterdikleri yolunda yeterli bulgular yer almaktadır.

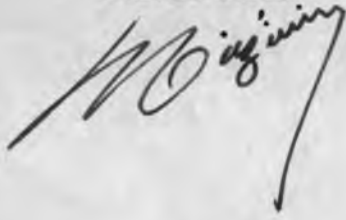
T.H.K.O. ve bu örgüt paralelinde faaliyette bulunan öteki örgütler hakkında sıkıyönetim askeri mahkemesinin elkoyduğu davaların olmasına, böylece suçun, 1402 sayılı yasa'nın 13/b.maddesinde öngörüldüğü biçimde sıkıyönetim mahkemelerinin elkoyduğu davalarla genel ve ortak amaç içerisinde ve 4-5-1981 günlü, 1/1 sayılı ilke kararında öngörüldüğü biçimde örgütsel ve organik bağlantılı olarak işlendiği yolunda dosyada yeterli ve somut kanıt bulunmasına göre, bu davanın da Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenlerle, Elâzığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

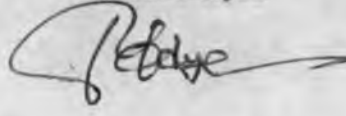
...../.....

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, Elâzığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 11-11-1980 günlü, 1980/9-240 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 26-12-1983 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Uye
Y. İsmet Ayer

Uye
Ali Suat Erkoç

Uye
Mubtaza Aksoy

Uye
Necati Karakış

Uye
Osman Kayacan

Uye
Ergun Argon

S.Y.

1061